

Firmy a štát sa spájajú v boji proti násiliu na ženách

Lucia Hakszer
Bratislava

Násilie páchané na ženách je dlhodobý problém. Koronakríza ešte znásobila každodenné výzvy, ktorým musia čeliť. „Izolácia a obmedzené fungovanie niektorých inštitúcií znamená, že mnohé ženy zažívajúce násilie majú obmedzený prístup k ochrane a pomoci, ktorú nevyhnutne potrebujú,” vysvetľuje Dušana Karlovská, riaditeľka košickej neziskovej organizácie Fenestra, ktorá pracuje s obeťami domáceho násillia.

V spolupráci so súkromným sektorom pripravila Americká obchodná komora na Slovensku odbornú diskusiu, aby poukázala na potrebu adresnosti pomoci a včasnej intervencie aj zo strany zamestnávateľov.

Programy prevencie

Firmy sa aktívne zaujímajú o to, ako zaradiť tému násillia páchaného na ženách do svojich interných preventívnych programov. V čase, keď je domácnosť zároveň aj pracoviskom, je bezpečné zázemie nevyhnutným predpokladom pre prácu a rozvoj. Ženy sú v tejto oblasti ohrozené špecificky a ide často o dlhodobý problém.

„Násillie páchané na ženách považujeme za vážny spoločenský problém, ktorý sa dotýka nás všetkých. Ukázal to aj náš interný prieskum, v ktorom 70 percent zamestnancov IKEA uviedlo, že boli priamo alebo nepriamo vystavení domácejmu násilliu. Preto sme minulý rok spustili dvaapoločný projekt na podporu žien zažívajúcich násillie v prostredí domova a prostredníctvom diskusie chceme vyzvať aj ďalšie firmy, v spolupráci s verejným sektorom, aby cez konkrétne záväzky nachádzali riešenia, ako predchádzať násilliu a pomáhať ženám, ktoré ho zažívajú,” uviedla Mounia El-Hilali, generálna riaditeľka spoločnosti IKEA pre Slovensko, Česko a Maďarsko.

Podľa výkonnej riaditeľky Business Leaders Forum Ivany Vágaskej sa firmy začínajú viac venovať tejto problematike a realizujú rôzne programy pre prevenciu násillia. Často dávajú

Ženy majú často veľké obavy, že prídu o príjem a aj to im bráni utekať pred násilníkom.

svojim zamestnancom napríklad informačné materiály a letáčky o násilliu a o tom, ako ho vo svojom okolí rozpoznať.

„Mnohokrát je pre ženu práca jedinou možnosťou úniku z násilného prostredia, ale na druhej strane sa môže stať, že žena zažívajúca násillie je v strese, má zníženú pracovnú výkonnosť a keď zamestnávateľ nevie, čo sa deje, môže jej hroziť výpoveďou,” vysvetľuje Zuzana Brixová, riaditeľka Odboru rovnosti žien a mužov a rovnosti príležitostí na ministerstve práce.

Aj štát pripravuje opatrenia

Jarmila Lajčáková, poradkyňa pre ľudské práva a práva menšín v kancelárii prezidenta zdôraznila, že túto tému považuje prezidentka Zuzana Čaputová za jednu zo svojich priorit. „Veríme, že medzirezortná spolupráca, ktorú sme pred takmer rokom iniciovali pri posilňovaní inštitútu pomoci obeťami domáceho násillia - vykazovanie agresora prostredníctvom takzvaných intervenčných centier, ktorú pripravilo ministerstvo spravodlivosti a je aktuálne obsahom návrhu novely zákona o obetiach trestných činov, bude v krátkom

„ Domáce násillie vysiela veľmi zlé signály, keď je klasifikované len ako priestupok alebo je potrestané len podmienkou.

Peter Rolný
generálny riaditeľ
sekretariátu ministra vnútra

čase v parlamente schválená,” hovorí.

„V súčasnosti pripravujeme nový Národný akčný plán pre prevenciu a elimináciu násillia páchaného na ženách, do ktorého prípravy a pripomienkovania radi zapojíme aj súkromný sektor. Sme otvorení na diskusiu a firmy povzbudzujeme na proaktívny prístup. Spoločne s dlhoročnými odborníkmi chceme formulovať konkrétne úlohy a záväzky, ktoré pomôžu lepšie a adresnejšie chrániť ženy, ktoré zažívajú násillie,” pripomína Brixová. Podľa nej je zá-

kladom priznať, že problém existuje, a otvorene o ňom hovoriť. Akčný plán je formálny záväzok, pričom plnenie jednotlivých úloh zahrnutých v ňom majú kontrolovať príslušné ministerstvá.

Generálny riaditeľ sekretariátu ministra vnútra Peter Rolný hovorí, že rezort v rámci prevencie a kontroly domáceho násillia preškoľuje policajtov, aby k obeťami a potenciálnym obeťami násillia pristupovali empaticky a chápano. „Tiež vysiela veľmi zlé signály, keď je domáce násillie klasifikované len ako priestupok alebo je potrestané len podmienkou,” upozorňuje Rolný. Aj týmto problémom sa má ministerstvo vnútra zaoberať pri tvorbe nových opatrení.

Barbora Burajová z Koordinačno-metodického centra pre rodovo podmienené a domáce násillie hovorí, že s násillím na ženách úzko súvisí rodová rovnosť. V krajinách, kde je vyššia, je vyššie aj percento nahlasovaného násillia na ženách. Súhlasí s tým, že dôležitý je empatický prístup polície a dostatočné tresty pre násilníkov.

Vymaniť sa z domáceho násillia ženám znemožňuje aj nedostatok tzv. bezpečných žen-

ských domovov. Navyše počas pandémie ešte pred niekoľkými mesiacmi od žien požadovali negatívny test na koronavírus, čo bolo pre ženu, ktorá uteká s deťmi z domu, často finančne nezvládnuteľné.

„Dôležité je, aby opatrenia boli adresné a špecificky nastavené,” hovorí Karlovská z organizácie Fenestra. „Ženy, ktoré pracujú za nízku mzdu a potrebujú sa postarať o deti, sú v extrémne zložitej situácii. Často majú veľké obavy, že prídu o príjem a aj to im bráni utekať pred násilníkom,” doplnila.

Podľa nej je dôležité, aby prijímané opatrenia zabezpečili prístup k adekvátnej špecifickému ochrane, pomoci a podpore žien zažívajúcich násillie a aby nedošlo k zhoršeniu ich súčasnej situácie. „Prebiehajúce diskusie medzi súkromným a verejným sektorom vnímame ako pozitívny signál toho, že aktívom naprieč sektormi nie je problematika násillia páchaného na ženách ľahostajná a chcú zohrať aktívnu rolu pri jej adresovaní. Veríme, že spájanie síl pomôže k tomu, aby sa situácia žien na Slovensku zlepšila,” uzatvára Karlovská.

© AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ